

środa, 24.12.2025

24 grudnia - Adama i Ewy, pierwszych rodziców

Wieczorna Wigilia rozpoczynająca Boże Narodzenie nie jest jedynym powodem do świętowania w dniu 24 grudnia. Tego dnia wspominamy Adama i Ewę - prarodzców wszystkich ludzi.

Adam jest pierwszym człowiekiem stworzonym przez Boga. Kobieta, później dowiadujemy się o jej imieniu Ewa, jest towarzyszką życia Adama - mężczyzny. Oboje pochodzą od Boga, są zatem równi godnością, przewyższającą inne istoty żywe. Wedle biblijnego opisu pierwsi rodzice byli obdarzeni darem nieśmiertelności i szczególnej bliskości z Bogiem. Jednak w wyniku nieposłuszeństwa stan pierwotnej harmonii został zburzony. Adam i Ewa zaczęli podlegać cierpieniu i innym niedoskonłościom ludzkiej natury, zniekształconej przez grzech. Mieli 3 synów: Kaina, Abla i Seta. Adam miał żyć 930 lat.

Kim byli Adam i Ewa i czy istnieli naprawdę? Pierwsze rozdziały księgi Rodzaju, a zarazem całego Pisma Świętego, przedstawiają prawdy dotyczące stworzenia świata i człowieka przez Boga. Pismo Święte nie jest traktatem przyrodniczym, lecz księgą religijną, przekazującą prawdę potrzebną do poznania Boga i osiągnięcia zbawienia. Biblijny opis nie zajmuje się prawdami przyrodniczymi o kolejności powstania różnych form materii oraz istot żywych, nie jest też zapisem kronikarskim. W tekście księgi Rodzaju odnajdziemy dwa opisy stworzenia. Nie jest to sprzeczność czy pomyłka redakcyjna. Oba w swej różnorodnej formie literackiej przekazują komplementarne prawdy o Bożym dziele.

Pochodzenie słowa "Adam" z hebrajskiego sugeruje pewien związek z ziemią. W innych językach starożytnych Bliskiego Wschodu wyraża ojca czy narodzenie. Najpopularniejsze znaczenie tego słowa wskazuje na pierwszego człowieka, stworzonego przez Boga. Jednak "adamah" ma także znaczenie zbiorowe - oznacza rodzaj ludzki. Dlatego też można interpretować biblijny opis jako przedstawienie najważniejszych prawd o wszystkich ludziach, których "pierwowzorem" indywidualnym lub grupowym jest Adam.

W związku z powstaniem hipotezy ewolucji niesłusznie zaczęto podważać opisy Księgi Rodzaju. Jednocześnie podejmowana jest uproszczona obrona dosłownej, literalnej interpretacji tych rozdziałów Biblii. Obecnie teologowie określają opis stworzenia jako mit o początkach. Nie oznacza to jednak zrównania przekazu natchnionego z bajką. Mit w tym przypadku jest rozumiany jako sposób przekazu objawionej prawdy za pomocą języka symbolicznego i alegorycznego. Hipoteza naturalnej ewolucji nie musi być interpretowana jako sprzeczna ze szczególną Bożą interwencją w dzieje stworzonego świata.

Szóstego dnia, jako ukoronowanie dzieła stworzenia, Bóg powołał do istnienia człowieka: mężczyznę i kobietę. Obdarzył ich płodnością i powierzył im opiekę nad pozostałymi stworzeniami. Człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boga, obdarzony darem życia (podobnie jak inne żywe organizmy) i dodatkowym tchnieniem Bożym (często określanym jako dusza). Godność człowieka płynie też z tego, że Stwórca ulepił go (z gliny, mułu czy ziemi) własnymi rękoma. Ciało ludzkie utworzone z materii jest świętym dziełem Bożym.

W swej godności Adam i Ewa są sobie równi. Małżeństwo kobiety i mężczyzny jest zgodne z Bożym planem i obdarzone błogosławieństwem Stwórcy. Można je nazwać pierwszym, "naturalnym" sakramentem.

Imię Ewa najprawdopodobniej jest związane z życiem. Biblijna Ewa jest matką rodzaju ludzkiego. Upadek pierwszych rodziców - grzech, spowodował jednak konieczność odnowienia ludzkości. Powiązanie dnia 24 grudnia z pierwszymi rodzicami wskazuje

równocześnie na odnowienie dzieła stworzenia, które dokonało się przez Wcielenie Syna Bożego. Maryja, Boża Rodzicielka, jest nazywana Nową Ewą, świętą i doskonałą. Jezus Chrystus jest Nowym Adamem, z którego odradza się skażona grzechem natura ludzka, obdarowana przez Niego zbawieniem.

Różnice w opisie stworzenia mężczyzny i kobiety są źródłem licznych poważnych i humorystycznych komentarzy. Talmud, żydowski komentarz do Biblii, wyjaśnia rolę biblijnego żebra m.in. w ten sposób. Kobieta nie została utworzona ze nogi mężczyzny, aby mu nie służyła. Nie została stworzona z jego głowy, aby nim nie rządziła. Została utworzona z jego żebra, aby była bliska jego sercu.

Niektórzy tłumaczą pierwszeństwo stworzenia mężczyzny jako nie do końca wypracowanego prototypu, który musiał być poprawiony przez doskonalszego człowieka - kobietę. Inni wyjaśniają to poważniej w ten sposób, że mężczyzna utworzony z mułu był skazany na przemijanie i powrót do ziemi. Dzięki kobiecie ludzkość może przekazywać dar życia kolejnym pokoleniom. Pięknie w staropolskiej formie grę hebrajskich słów "isz" - mężczyzna, "iszszah" - wzięta, utworzona z mężczyzny, oddał ks. Jakub Wujek, pisząc o: mężu i męźnie.

Czy Adam i Ewa zostali potępieni i słusznie mogą być oskarżani o sprowadzenie grzechu na całą ludzkość? Pismo Święte odbiega od oskarżeń pierwszych rodziców. Należy im się szacunek. Rodowód Jezusa wedle św. Łukasza rozpoczyna się od "Adama, syna Bożego" (3, 38). Św. Paweł pisze co prawda, że przez Adama wszyscy zgrzeszyli, ale jednocześnie ukazuje, że przez Nowego Adama, Chrystusa, wszyscy dostępują usprawiedliwienia.

W liturgii Wielkiej Soboty jedno z czytań opisuje wejście Chrystusa do Otchłani, w której ogłasza zbawienie czekającemu nań Adamowi. Adam i Ewa uczą, że w każdym z ludzi, stworzonych na obraz i podobieństwo Boga, a więc dobrych w głębi swej natury, tkwi także jakaś niepojęta skłonność do zła. Każdy dotknięty jest słabością i może ulegać namowom do grzechu.

Wschodnie ikony, przedstawiające zstąpienie Zbawiciela do Otchłani, ukazują jak Chrystus wyprowadza stamtąd pierwszych rodziców. Przy bazylice Grobu Pańskiego w Jerozolimie istnieje kaplica poświęcona św. Adamowi. W liturgii wschodniej słyszymy modlitwę: "Oddajemy chwałę najpierw Adamowi, który zaszczycony ręką Boga Stworzyciela i ustanowiony naszym pierwszym ojcem zażywa błogosławionego pokoju ze wszystkimi wybranymi w przybytkach niebieskich".

Według tradycji żydowskiej, grób Adama miał się znajdować na Kalwarii, Legenda starochrześcijańska głosi, że Krew Pana Jezusa na krzyżu spływała na czaszkę Adama. Dlatego dość często malowano u stóp krzyża czaszkę.

Później widziano w tym symbol tajemnicy Odkupienia: Krew Chrystusa zmyła przede wszystkim grzech pierworodny, a z nim i nasze grzechy. Ufamy, że dzięki Chrystusowi dramat, który rozegrał się u początku czasów ma szczęśliwe wypełnienie.

Nikt z pisarzy kościelnych nie odważył się umieścić rodziców rodzaju ludzkiego wśród potępionych. Co prawda w Martyrologium Rzymskim brak wzmianki o Adamie i Ewie. Jednak w przygotowywanej nowej wersji przewidziano dla nich miejsce, a niektóre katalogi od dawna umieszczają ich wśród świętych.

Źródło:

<https://deon.pl/wiara/24-grudnia-adama-i-ewy-pierwszych-rodzicow,310683>

<https://deon.pl/wiara/swieci-prarodzice--adam-i-ewa,1769789> (grafika)